

Aktuálny stav riešenia problematiky environmentálnych zát'aží v Slovenskej republike

RNDr. Vlasta Jánová, PhD.

RNDr. Želmíra Greifová

Mgr. Mária Vojtková

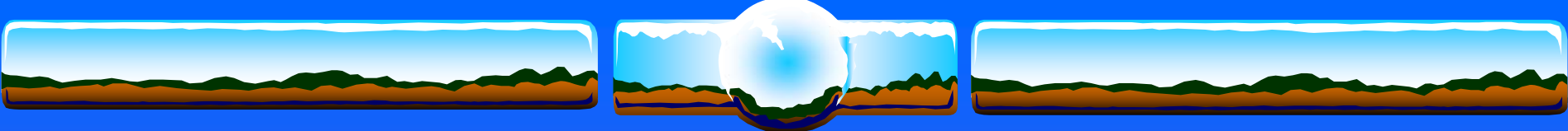
RNDr. Mária Kováčiková

MŽP SR

Aktivity MŽP SR

- ❖ Novela geologického zákona
- ❖ Návrh vykonávacej vyhlášky
- ❖ Metodický pokyn pre analýzu rizika
- ❖ Metodický pokyn pre prieskum EZ
- ❖ Informačný systém EZ
- ❖ Regionálne štúdie dopadov EZ na ŽP
- ❖ Atlas sanačných metód
- ❖ Operačný program Životné prostredie 2007-2013
- ❖ Štátny program sanácie EZ SR

Novela geologického zákona

- ❖ zákon 569/2007 Z.z. o geologických prácach
- ❖ novelizovaný cez vodný zákon
- ❖ účinný od 1.11. 2009

Novela geologického zákona

§ 3 Vymedzenie niektorých pojmov

- environmentálna záťaž
- pravdepodobná environmentálna záťaž
- geologický prieskum životného prostredia
- sanácia environmentálnej záťaže

§ 16 Vyhodnocovanie geologickej úlohy

- záverečná správa musí obsahovať analýzu rizika

Novela geologického zákona

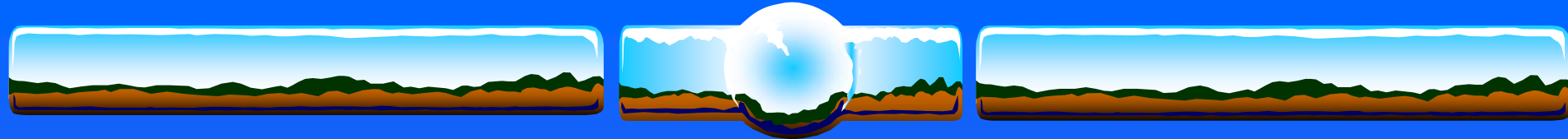
§ 20a Informačný systém environmentálnych zát'aží a Štátny program sanácie EZ

1. Zhromažďovanie a poskytovanie údajov o EZ
2. Výnimka pre pravdepodobné EZ
3. Povinné poskytovanie údajov do IS
4. ŠPS EZ – základný dokument pre EZ
5. Schvaľuje ho vláda

Vyhláška ku geologickému zákonu

- ❖ novela vyhlášky č. 51/2008 Z.Zz.
- ❖ §7 – geologický prieskum životného prostredia
- ❖ §8 – monitorovanie geologických faktorov ŽP
- ❖ §9 – sanácia geologického prostredia
- ❖ §9a – sanácia environmentálnej záťaže
- ❖ §46a – Informačný systém
- ❖ Prílohy

Geologický zákon

Vodný zákon

❖ Geologické diela

Podľa § 3 písm. a) zákona č. 569/2007 Z. z.
o geologických prácach (geologický zákon) v znení
neskorších predpisov sa definuje geologické dielo ako
*„povrchové alebo podzemné dielo v zemskej kôre, najmä
horizontálne, zvislé a úklonné banské diela, ryhy, výkopy,
odkopy, lomové steny a vrty potrebné na vykonávanie
geologických prác.“*

Geologické práce

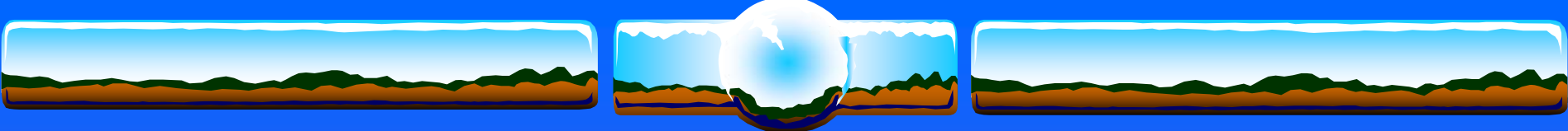
V § 2 ods. 5 geologického zákona sa za geologické práce považujú:

- geologický prieskum
- monitorovanie geologických faktorov životného prostredia
- sanácia geologického prostredia,
- sanácia environmentálnej záťaže

Vrty ↔ Studne

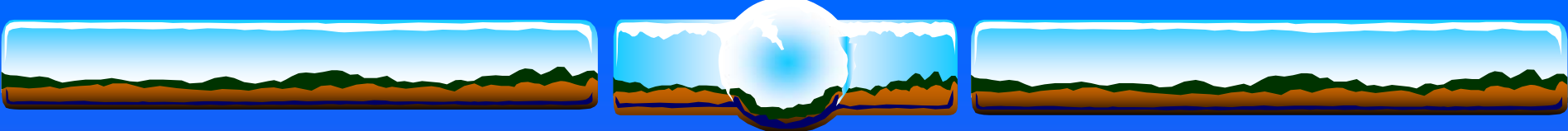

- ❖ prieskumné vrty, sanačné vrty a monitorovacie vrty sú geologickými dielami podľa § 3 písm. a) zákona č. 569/2007 Z. z. na rozdiel od studní, ktoré sú definované ako vodné stavby v § 52 ods.1 písm. d) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), tzn. **vrty nie sú vodné stavby a nepovoľuje ich orgán štátnej vodnej správy.**

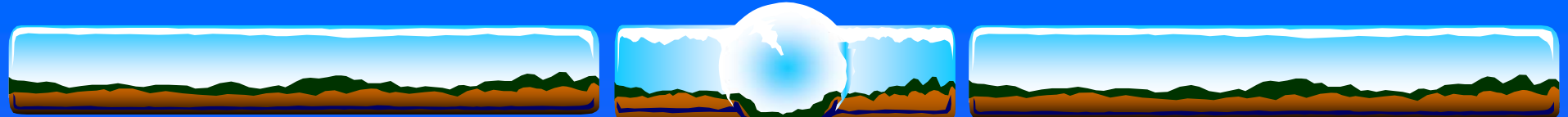
Povolenie

- ❖ **Orgán štátnej vodnej správy vydáva povolenie na osobitné užívanie vôd podľa § 21 ods. 1 písm. f) vodného zákona „na čerpanie znečistených podzemných vôd na účely zníženia ich znečistenia alebo zníženia znečistenia horninového prostredia a na ich následné vypúšťanie do týchto vôd, prípadne do povrchových vôd“**

Povolenie

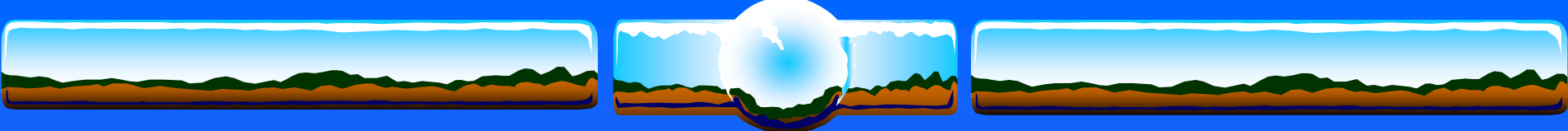
- ❖ alebo podľa § 21 ods. 1 písm. g) „na čerpanie podzemných vôd a ich vypúšťanie do povrchových vôd alebo do podzemných vôd pri hydrogeologickom prieskume s predpokladaným časom trvania čerpacej skúšky nad 5 dní a pri zakladaní stavieb“ na geologický prieskum životného prostredia, v rámci ktorého sa realizuje aj hydrogeologický prieskum alebo na sanáciu geologického prostredia alebo sanáciu environmentálnej záťaže

Sanácia

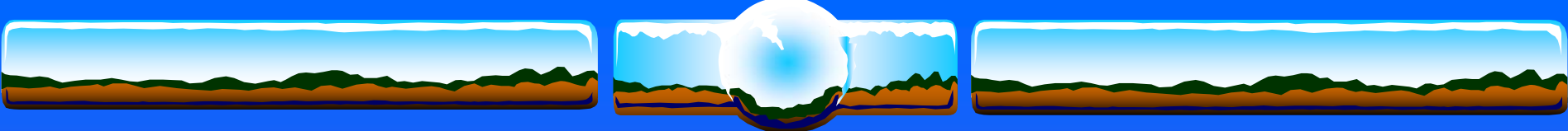
Orgán štátnej vodnej správy vydáva žiadateľovi, ak žiadateľ požiada o povolenie na osobitné užívanie vôd pri vykonávaní **sanácie** geologického prostredia alebo **sanácie** environmentálnej záťaže, **povolenie**, len ak žiadateľ k žiadosti doloží:

- ❖ projekt geologickej úlohy **na sanáciu**
- ❖ záverečnú správu z geologického prieskumu, ktorej súčasťou musí byť analýza rizika znečisteného územia.

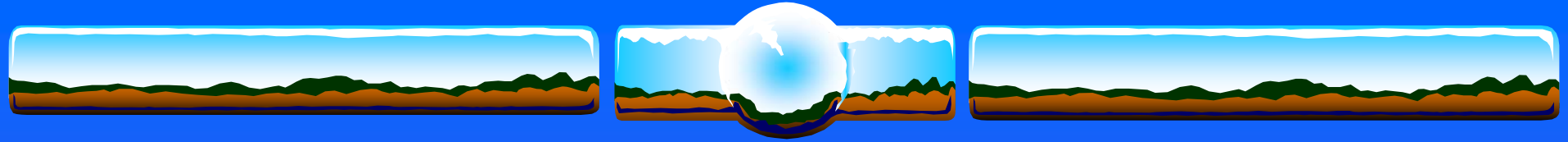
Analýza rizika

- ❖ Analýza rizika znečisteného územia definuje cieľové hodnoty sanácie geologického prostredia alebo sanácie environmentálnej záťaže, ktoré musia byť uvedené v povolení na osobitné užívanie vôd

Povolenie

- ❖ Povolenie na osobitné užívanie vôd **nie je** rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy na vydanie súhlasného stanoviska na vykonávanie sanácie geologického prostredia alebo sanácie environmentálnej záťaže.

Geologické oprávnenie

Vykonávať geologický prieskum životného prostredia a vypracovať záverečnú správu, ktorej súčasťou je analýza rizika znečisteného územia, je podľa § 4 geologického zákona možné len na základe geologického oprávnenia

Systematická identifikácia EZ v SR

- Long list podozrivých lokalít - 12 000
- Terénna obhliadka - 6 000 lokalít
- Registrácia – 1819 lokalít
 - Environmentálne zát'aže – 257
 - Sanované lokality – 684
 - Pravdepodobné EZ - 878

Environmentálne zát'aže

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava

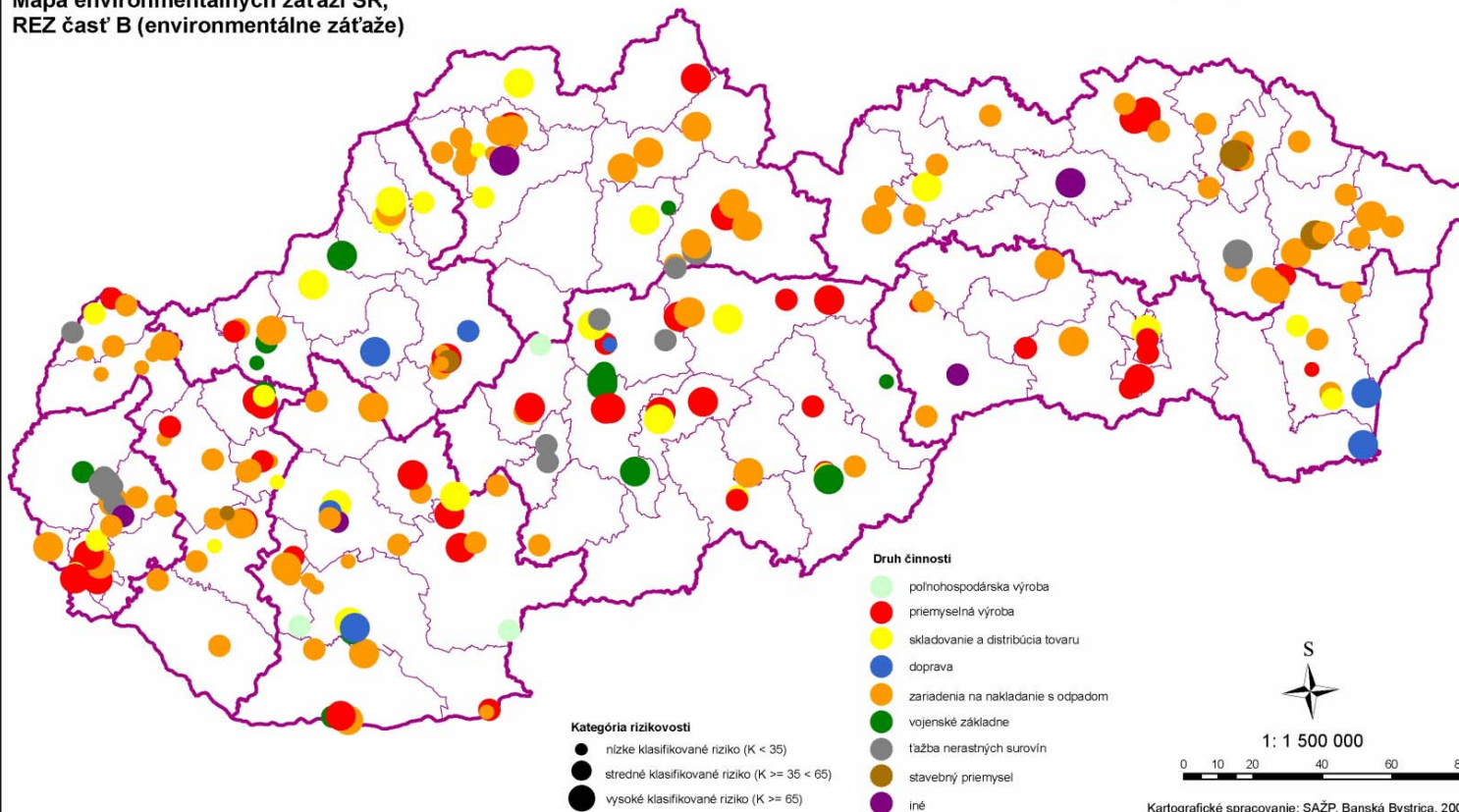
Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica

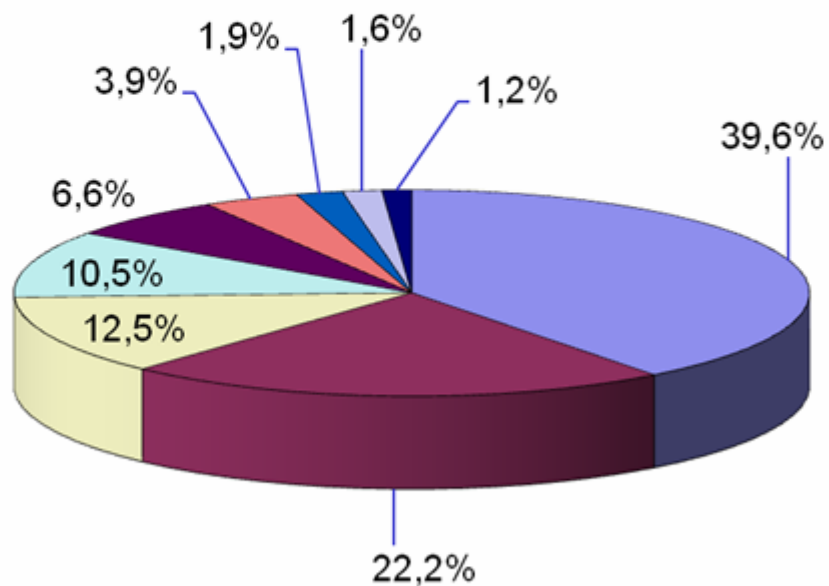
Systematická identifikácia environmentálnych zát'aží Slovenskej republiky

Mapa environmentálnych zát'aží SR,
REZ časť B (environmentálne zát'aže)

Zodpovedný riešiteľ: Katarína Paluchová

Environmentálne zát'aže

Landfills

Industry

Goods storing and distribution

Mining

Military

Transport

Others

Building activity

Agriculture

Kontaminované územia na Slovensku

Predajná - gudróny

Sirník – Old store of pesticides

Foto: V. Bočková

Krompachy-Halňa

Krompachy – Cu-Ni sludge

Foto: T. Lanczos

Informačný systém EZ

Microsoft PowerPoint - [Prioritizácia]

Environmentálne záťaž - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobraziť Oblíbené Nástroje Nápověda

← Zpět → Hledat Oblíbené Média

Adresa <http://enviroportal.sk/environmentalne-zataze/> Přejít Odkazy

Ovzdušie Voda Pôda Odpady Geológia Ochrana prírody EIA/SEA Priemyselné havárie IPKZ Environmentálne škody

enviroportál

Environmentálne záťaž

Základné pojmy a definície

Legislatíva

Metodické pokyny a formuláre

Strategické dokumenty, projekty

Kalendár podujatí

Informačný systém

Informačný systém o ŽP

O enviroportáli

EnviroInfo

Informačný systém monitoringu ŽP

Informačný systém o území

Správy o stave ŽP

Indikátory

Dokumenty

Medzinárodné dohovory

Akčné plány na zabezpečenie kvality ovzdušia

Programy a integrované programy na zlepšenie kvality ovzdušia

Environmentálna regionalizácia SR

Menu

enviroportal.sk » Environmentálne záťaž » Základné pojmy a definície

Environmentálne záťaž

ZÁKLADNÉ POJMY A DEFINÍCIE

Environmentálna záťaž:

Je stav vzniknutý kontamináciou pôdy a horninového prostredia ako zložiek životného prostredia nad mieru kritérií ustanovených v prílohe č. 1 (návrhu zákona). Environmentálna záťaž je aj stav vzniknutý kontamináciou podzemnej vody ako zložky životného prostredia nad mieru kritérií ustanovených osobitným predpisom (zákon o vodách).

Pravdepodobná environmentálna záťaž:

Pravdepodobnou environmentálnou záťažou je predpokladaná kontaminácia podzemnej vody, pôdy a horninového prostredia ako zložiek životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, kde kontaminácia

- je doložená laboratórnymi analýzami a terénnymi meraniami, ktorých rozsah nie je postačujúci na jednoznačné potvrdenie jej prítomnosti,
- bola zistená staršími prieskumnými alebo monitorovacími prácami (spravidla viac ako 10 rokov),
- je podložená archívnymi záznamami orgánov štátnej správy alebo samosprávy o kontaminácii zložiek životného prostredia alebo o nevhodnom nakladaní so znečisťujúcimi látkami,
- je podložená údajmi z environmentálnych databáz,
- je indikovaná iným spôsobom (vizuálne, senzoricky, poškodením vegetácie, uhynutými organizmami a podobne).

Zodpovedná osoba za EZ:

- a) pôvodca,
- b) držiteľ environmentálnej záťaž, ak nemožno zistiť pôvodcu,
- c) štát v zastúpení tým ministerstvom, ktorého charakter činnosti súvisí so vznikom environmentálnej záťaž (ďalej len "príslušné ministerstvo"), ak nemožno určiť zodpovednú osobu podľa písmena a) alebo b),
- d) štát v zastúpení príslušným ministerstvom, ak prevzal zodpovednosť podľa odseku 7 (návrhu zákona),
- e) štát v zastúpení príslušným ministerstvom v prípade, ak držiteľom environmentálnej záťaž je obch...

Internet

Start

C:\Documen... Verejnosť - ... Environme... F:\ Prioritizácia

14:37

Informačný systém EZ

Verejnost - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Obľíbené Nástroje Nápověda

Zpět Hledat Obľíbené Média

Adresa http://charon.sazp.sk/ezTmp/(S(euo2fc55z3mu2r55nak4nu55))/FilterVerejnost.aspx Přejít Odkazy

 enviroportál

Prihlásenie Pomoc

Register EZ SR

Vyhľadavanie cez atribúty

Vyhľadavanie cez mapu

Tlačové zostavy

Register osôb

Registre - kateg. rizikov. Lokalita Činnosti

☐ Všetky registre ☒ Výber jedného registra ☐ Výber kombinácie registrov

- všetky registre -

+ - vyberte - + - vyberte -

EZ s vysokou prioritou (K > 65)

Popis registrov :

- A: Pravdepodobná environmentálna záťaž
- B: Environmentálna záťaž
- C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita

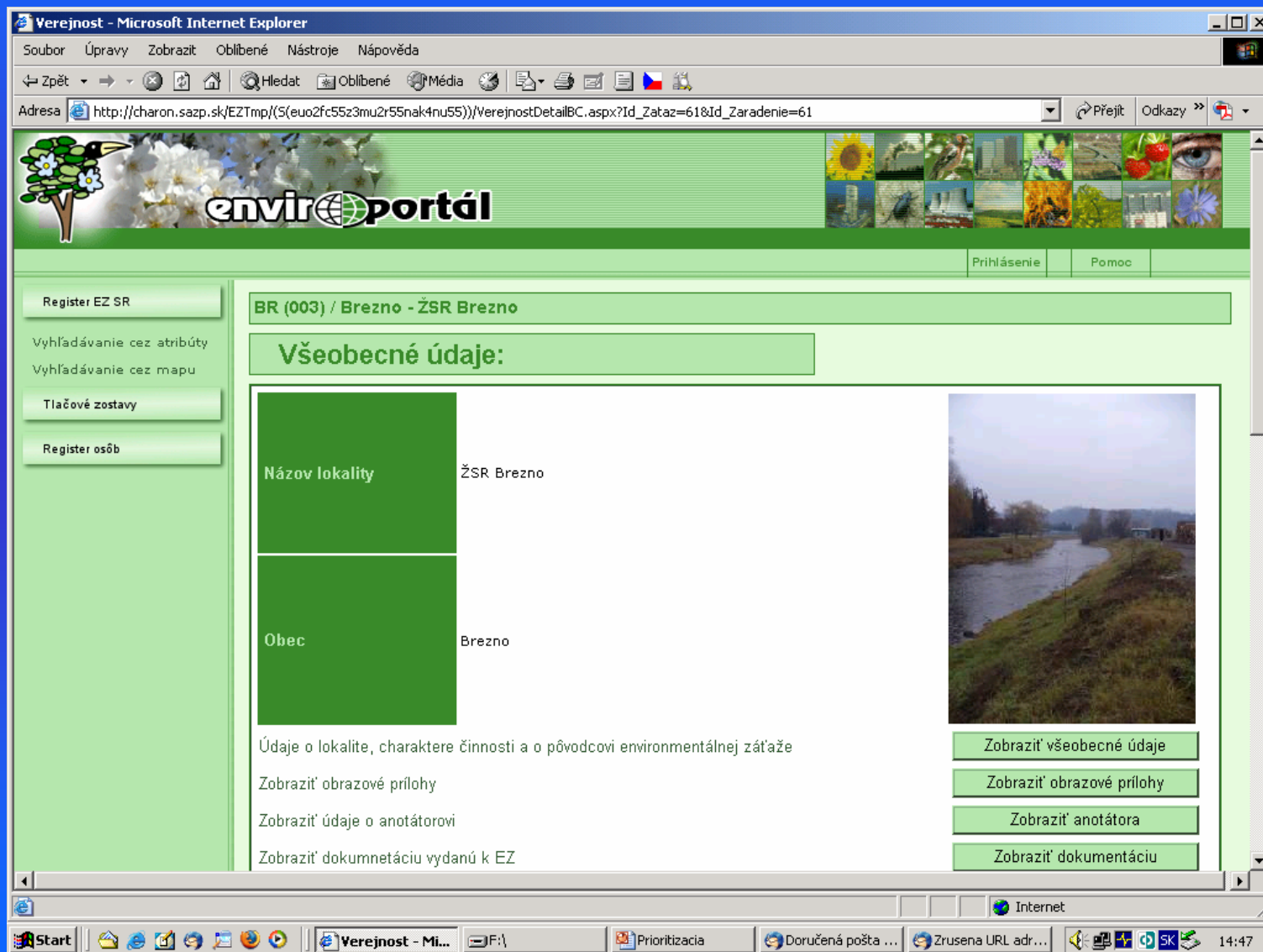
Zobraziť 5 záznamov na stránke Vypnúť filter Filtruj záťaž

Počet záznamov : 218

	Názov EZ	Register	Názov lokality	Obec	Okres	Kraj
Detail	BB (006) / Banská Bystrica - Ulánka - areál Chemika a.s.	Register B	Ulánka - areál Chemika a.s.	Banská Bystrica	Banská Bystrica	Banskobystrický
Detail	BJ (003) / Bardejov - areál Bardejovských strojárň (ZTS)	Register B	areál Bardejovských strojárň (ZTS)	Bardejov	Bardejov	Prešovský
Detail	BJ (004) / Bardejov - areál podniku JAS	Register B	areál podniku JAS	Bardejov	Bardejov	Prešovský
Detail	BJ (005) / Bardejov - areál SNAHA v.d.	Register B	areál SNAHA v.d.	Bardejov	Bardejov	Prešovský
Detail	BJ (007) / Bardejov - elektrická stanica (ES)	Register B	elektrická stanica (ES)	Bardejov	Bardejov	Prešovský
Detail	BJ (020) / Kurima - obalovačka	Register A	obalovačka	Kurima	Bardejov	Prešovský

Hotovo Internet

Start Verejnost - Mi... F:\ Prioritizacia Doručená pošta ... Zrusená URL adr... 14:45

Verejnost - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobraziť Obľíbené Nástroje Nápoľveda

Zpět Hledat Obľíbené Média

Adresa http://charon.sazp.sk/EZTmp/(S(yosvwhu22bpv1z3ls5jgrlrk))/PrirodnePomeryDetail.aspx?Id_Priroda=61&Id_Zaradenie=61&Hlavicka=BR%20(003)%20/%20

Přejít Odkazy

 enviroportál

Prihlásenie Pomoc

Register EZ SR

Vyhľadavanie cez atribúty
Vyhľadavanie cez mapu

Tlačové zostavy

Register osôb

BR (003) / Brezno - ŽSR Brezno

Relief terénu - geologické a hydrogeologické údaje:

Relief terénu	rovinatý (0° - 3°)
Nadmorská výška	300 - 500 m n.m.
Geologická stavba	Na geologickej stavbe územia sa podieľajú neogénne piesčité íly a silne ílovité piesky. Kvartérne sedimenty majú komplikovanú stavbu a pôvodný terén bol budovaný piesčitou hlinou.
Koeficient filtrácie	8,00E-05 - 5,00E-04 m/s (napr. piesok strednozrný)
Typ priepustnosti	medzizrnová priepustnosť
Hĺbka nepriepustného podložia	do 5 m pod terénom
Hĺbka hladiny podzemných vôd	2,0 - 5,0 m pod povrchom
Hydrogeologická charakteristika	Režim podzemných vôd je v priamej hydraulikkej spojitosti s vodami Hrona. Kolektor pozostáva z piesčitých štrkov rôzneho stupňa zahlinenia s koeficientom filtrácie $k=1,566E-5$ m/s
Spôsob zistenia údajov o geologickej stavbe a hydrologických charakteristikách	údaje z prieskumu znečistenia a sanačných prác
Predkvartérny podklad	rajón flyšoidných hornín
Kvartérne pokryvné útvary	

Hotovo Internet

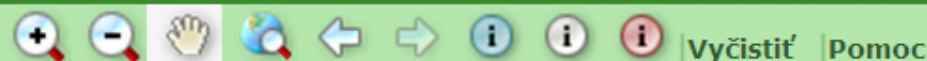
http://charon.sazp.sk/ezTmp

Start F:\ Prioritizacia Doručená pošta ... Zrusena URL adr... Verejnost - Mi... 14:53

Vyhľadávanie

Názov EZ Kraj Okres Obec Atribúty

Vyčistiť Pomoc

Výsledky

Mapový obsah

☒ Environmentálne záťaže

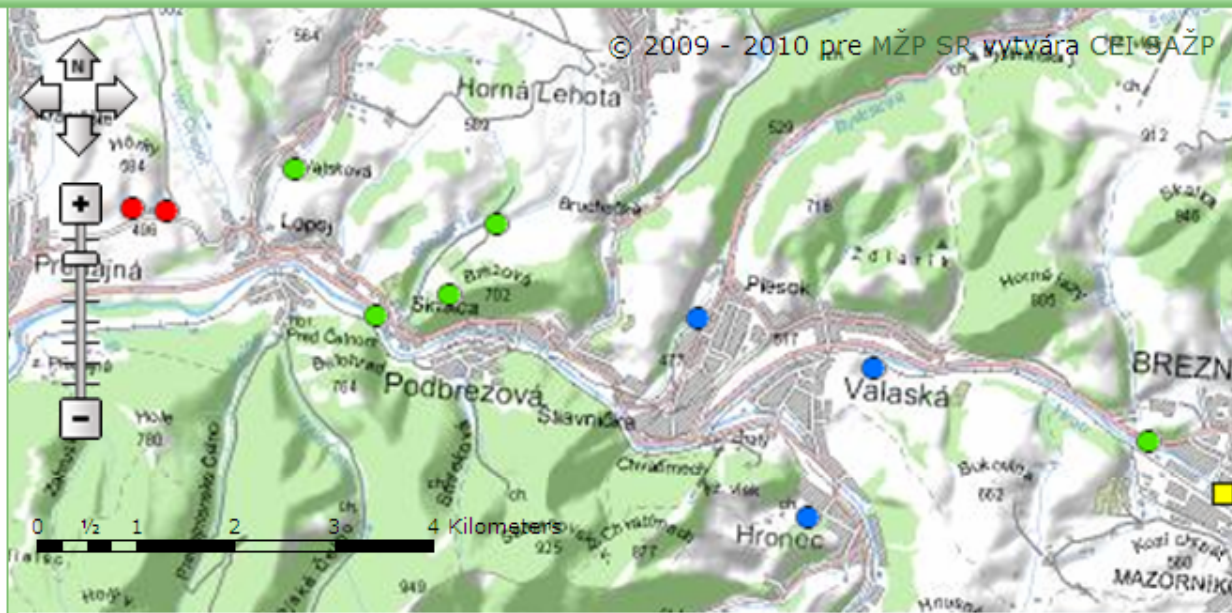
☒ Všetky EZ

☒ Pravdepodobná environment

☒ Environmentálna záťaž Envi

☒ Sanovaná/rekultivovaná loka

☒ Pravdepodobná environment

M 1 : ; Softvérové x = -388725.85, y = - ; S-JTSK x = 1219495.03, y =
100 000 súradnice: 1219495.03 súradnice: 388725.85

Štátny program sanácie EZ

- ❖ Uznesenie vlády č. 153 z 3.3. 2010
- ❖ Úloha B.1. – zabezpečiť vo svojej pôsobnosti plnenie úloh vyplývajúcich zo ŠPS EZ
- ❖ Ukladá: MŽPSR, MH SR, MP SR, MO SR, MDPT SR

Uznesenie vlády SR č. 153 z 3.3. 2010

- ❖ Úloha B.2. – zabezpečiť výdavky na plnenie ŠPS EZ z európskych fondov, z rozpočtových kapitol príslušných ministerstiev a z Environmentálneho fondu (MŽP SR, MP SR, MO SR, MDPT SR)
- ❖ Úloha B.3. – uplatňovať pri tvorbe rozpočtu na príslušný rozpočtový rok prostriedky na zabezpečenie plnenia ŠPS EZ (MŽP SR, MP SR, MO SR, MDPT SR)
- ❖ Úloha B.4. – koordinovať plnenie úloh vyplývajúcich zo ŠPS EZ (MŽP SR)

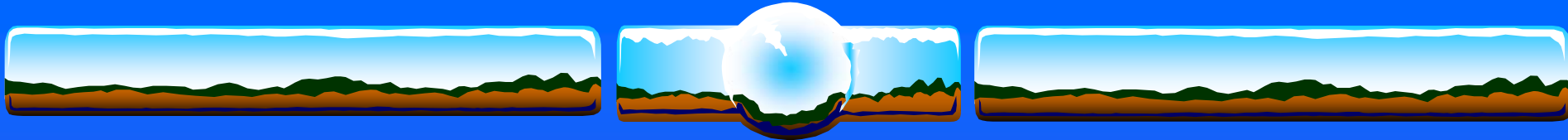

Operačný program Životné prostredie

Operačný cieľ 4.4.

Riešenie problematiky environmentálnych zát'aží vrátane ich odstraňovania:

- **monitorovanie a prieskum environmentálnych zát'aží a spracovanie rizikových analýz**
- **sanácia najrizikovejších environmentálnych zát'aží**
- **dobudovanie informačného systému environmentálnych zát'aží**

I. skupina: Monitorovanie a prieskum environmentálnych zát'aží a spracovanie rizikových analýz:

A. projekty zamerané na vypracovanie rizikových analýz, štúdií uskutočniteľnosti

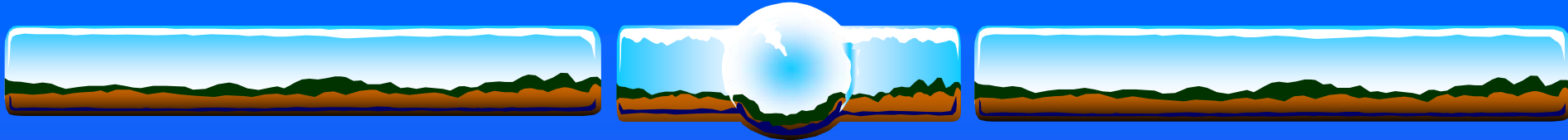
sanácie, programy sanácie a audity environmentálnych zát'aží⁴⁹,

B. projekty zamerané na prieskum prioritných pravdepodobných environmentálnych zát'aží⁵⁰,

C. projekty zamerané na podrobný a doplnkový prieskum najrizikovejších environmentálnych zát'aží v súlade s určenými prioritami,

D. regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych zát'aží na životné prostredie,

E. projekty zamerané na vybudovanie monitorovacích systémov pre najrizikovejšie environmentálne zát'aže v súlade s určenými prioritami.

II. skupina: Sanácia najrizikovejších environmentálnych zát'aží:

A. projekty zamerané na sanáciu environmentálnych zát'aží⁵¹, predstavujúcich vysoké riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie, v súlade s určenými prioritami.

III. skupina: Dobudovanie informačného systému environmentálnych zát'aží

A. dobudovanie Informačného systému environmentálnych zát'aží ako súčasti

informačného systému verejnej správy,

B. vypracovanie Atlasu sanačných metód ako súčasti Informačného systému

environmentálnych zát'aží,

C. projekty zamerané na prácu s verejnosťou, osvetu a propagáciu aktivít týkajúcich sa

sanácie environmentálnych zát'aží.

Ďakujem za pozornosť

